

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

"Ο ΦΙΛΟΣ ΜΑΣ ΤΟ ΔΑΣΟΣ"

1^ο 6/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ

ΤΑΞΕΙΣ: Ε΄ - ΣΤ΄

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012 – 2013

Ευχαριστούμε θερμά:

-Τον υπεύθυνο Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Α/βαθμιας Εκπαίδευσης Πρέβεζας κ. Νασιοθύμιο Θεόδωρο για τη βοήθεια και την καθοδήγηση που μας προσέφερε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος.

-Τον κ. Κολιό Απόστολο, κάτοικο Θεσπρωτικού, για την επίσκεψή του στο Δημοτικό Σχολείο κατά την οποία μας έδωσε πληροφορίες για το δάσος του Θεσπρωτικού και απάντησε σε ερωτήματα των μαθητών. Συγκεντρώθηκαν έτσι τα πρώτα στοιχεία για το δάσος από έναν άνθρωπο που είχε την τύχη να το γνωρίσει από τα πρώτα στάδια της δημιουργίας του και μας ενημέρωσε για τις πρώτες προσπάθειες δεντροφύτευσης που έγιναν.

-Τον υπάλληλο του Δασαρχείου Πρέβεζας κ. Πνευματικό Γεώργιο ο οποίος επισκέφθηκε το σχολείο και μας ενημέρωσε για τις αρμοδιότητες του Δασαρχείου, για τη χλωρίδα και την πανίδα του δάσους, για το ρόλο του δάσους στη διαμόρφωση του κλίματος της περιοχής και απάντησε σε ερωτήσεις που τέθηκαν από τους μαθητές.

Μας συνόδευσε στον περίπατο που κάναμε στο δάσος και μας εξήγησε από κοντά για τα είδη των δέντρων που έχουν φυτευτεί από τους κατοίκους και από το Δασαρχείο κατά τη διάρκεια των δεντροφυτεύσεων που διενεργήθηκαν (Χαλέπιος πεύκη, κυπαρίσσια). Μας μίλησε επίσης για τα άλλα είδη δέντρων που συναντήσαμε (κουτσουπιές, φιλικία, αγριοαχλαδιές) τα είδη των θάμνων και των φυτών (παλιούρια, πόες).

-Το κλιμάκιο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας που εδρεύει στο Θεσπρωτικό. Επισκέφθηκαν το σχολείο μας ο διοικητής μαζί με πυροσβέστες και ένα όχημα της υπηρεσίας.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης έγινε προβολή βίντεο το οποίο αναφερόταν στο ρόλο της Π/Υ, έγινε επίδειξη της στολής που φορούν οι πυροσβέστες, δόθηκαν απαντήσεις σε ερωτήματα των μαθητών σχετικά με τα μέτρα που μπορούμε να λάβουμε ως πολίτες για την προστασία του δάσους.

Τέλος στην αυλή του σχολείου παρακολουθήσαμε μια επίδειξη σχετική με τον τρόπο αντιμετώπισης μιας πυρκαγιάς στο δάσος. Οι μαθητές έτσι είχαν τη δυνατότητα να δουν από κοντά ένα όχημα της Π/Υ καθώς και τα εξαρτήματα που χρησιμοποιούν οι πυροσβέστες.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2012-2013 επιλέγει από τους μαθητές και τους δασκάλους της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης του 1^{ου}6/θέσιου Δημοτικού Σχολείου Θεσπρωτικού θέμα σχετικά με το δάσος του Θεσπρωτικού.

Σκοπός του προγράμματος ήταν η γνωριμία με το δάσος, τα είδη της βλάστησης, την κατανόηση της σχέσης δάσους-ανθρώπου και την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε σχέση με την προστασία του δάσους.

Ειδικότερα να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με το δάσος της περιοχής, να γνωρίσουν τη χλωρίδα και πανίδα, να εντοπίσουν τις αλλαγές που συμβαίνουν με την πάροδο των εποχών, να γνωρίσουν τα οφέλη του, τις δραστηριότητες και τα επαγγέλματα των ανθρώπων που ζουν γύρω από αυτό, τους κινδύνους που απειλούν το δάσος και να βιώσουν αισθητικά την ομορφιά του.

Η πρώτη συνάντηση της περιβαλλοντικής ομάδας πραγματοποιήθηκε στις 9/1/13 κατά την οποία μετά από συζήτηση ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές έγινε η επιλογή του θέματος, ο χωρισμός της ομάδας σε υποομάδες και μια πρώτη διερεύνηση των πεδίων δράσης. Τίτλος του προγράμματος:<< Ο φίλος μας το δάσος>>.

Ακολούθησε δεύτερη συνάντηση στις 11/1/13 στην οποία αποφασίσαμε να προσκαλέσουμε φορείς και κατοίκους του Θεσπρωτικού για να συγκεντρώσουμε πληροφορίες για το δάσος. Αυτό κρίθηκε αναγκαίο γιατί το δάσος είναι νεαρής ηλικίας, προέρχεται από δεντροφυτεύσεις και κάτοικοι της περιοχής συμμετείχαν σε αυτές.

Επίσης αποφασίσαμε να προσκαλέσουμε στο σχολείο υπάλληλο του Δασαρχείου για μια πιο εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με τις χρονολογίες κατά τις οποίες διενεργήθηκαν οι δεντροφυτεύσεις αλλά και σχετικά με τη βιοκοινότητα του δάσους.

Τέλος αποφασίσαμε να προσκαλέσουμε πυροσβέστες από το κλιμάκιο της Π/Υ Θεσπρωτικού για να ενημερωθούν οι μαθητές για το ρόλο της Π/Υ σχετικά με την προστασία του δάσους και την αντιμετώπιση των πυρκαγιών.

Προγραμματίσαμε περίπατο ώστε να δούμε από κοντά το δάσος. Αποφασίσαμε να λάβουμε μέρος στο πρόγραμμα του Κ.Π.Ε. Κόνιτσας με θέμα<< Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου>> έτσι ώστε να ενημερωθούμε και από έναν φορέα της εκπαίδευσης για τα ελληνικά δάση και να ανακαλύψουν οι μαθητές την ομορφιά των δύο υπέροχων φαραγγιών.

Δόθηκε έμφαση κυρίως στην ομαδοσυνεργατική και βιωματική προσέγγιση του θέματος. Πριν από κάθε επίσκεψη οι ομάδες οργάνωσαν ερωτηματολόγια. Επίσης κατασκεύασαν τις δικές τους δημιουργίες (ζωγραφίες με θέμα το δάσος του Θεσπρωτικού, κατασκευή δέντρων από σύρμα, κατασκευή φυτολογίου).

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Με τον όρο δάσος δεν εννοούμε μια περιοχή που καλύπτεται μόνο από μεγάλα δέντρα. Είναι ένα οικοσύστημα όπου κυριαρχούν τα ανώτερα φυτά (θάμνοι και δέντρα). Αποτελεί ένα βιότοπο όπου υπάρχει συνύπαρξη, ανταγωνισμός αλλά και αμοιβαία αλληλεξάρτηση μεταξύ των μελών της, φυτών και ζώων.

Το δάσος δεν είναι κάτι που παραμένει στατικό. Γεννιέται, ωριμάζει, γερνά και τέλος πεθαίνει για να ξαναγεννηθεί από την αρχή. Είναι ένας τεράστιος απορρυπαντής γιατί απαλλάσσει την ατμόσφαιρα από διάφορα σωματίδια (σκόνη), δεσμεύει το διοξείδιο του άνθρακα, εμπλουτίζει την ατμόσφαιρα με οξυγόνο, μειώνει το θόρυβο. Μειώνει την ένταση του φωτός γιατί το φύλλωμα απορροφά την ερυθρή και λιγότερο την πράσινη ακτινοβολία με αποτέλεσμα το φως να είναι πιο πλούσιο σε πράσινη ακτινοβολία κι έτσι να είναι πιο ευχάριστο και ξεκούραστο. Προστατεύει τις περιοχές από την καταστροφική μανία του ανέμου γιατί μειώνει την ταχύτητά του και λειτουργεί ως ανεμοφράχτης. Ρυθμίζει τη θερμοκρασία με αποτέλεσμα να μην επικρατούν ακραίες θερμοκρασίες.

Το δάσος αποτελεί ταυτόχρονα ένα περίφημο προστάτη του εδάφους από τη διάβρωση. Έναν τέλειο ρυθμιστή των νερών από τις βροχοπτώσεις γιατί ένα μέρος από τα νερά των βροχών συγκρατείται από τα φυλλώματα των δέντρων, ένα μεγάλο μέρος φθάνει στο έδαφος, το διαποτίζει, και έτσι εμπλουτίζει τον υδροφόρο ορίζοντα, ενώ μόνο ένα μέρος του νερού ρέει επιφανειακά με αποτέλεσμα να αποφεύγονται οι πλημμύρες και η διάβρωση του εδάφους. Το δασικό έδαφος μπορεί να θεωρηθεί σαν ένα τεράστιο φίλτρο που εξασφαλίζει στο νερό τη δυνατότητα μικροβιολογικού και φυσικού φιλτραρίσματος.

Είναι η κατοικία για πολλά είδη ζώων που ζουν σε αυτό. Η σύνθεση της πανίδας επηρεάζεται από τα είδη και τη σύνθεση της δασικής βλάστησης. Έτσι εξασφαλίζονται οι κατάλληλες συνθήκες διατροφής και διαβίωσης. Αντίστροφα και η δασική βλάστηση επηρεάζεται από τα είδη των ζώων που ζουν σε αυτό. Από τα κατώτερα (πρωτόζωα) μέχρι τα ανώτερα (θηλαστικά).

Το δασικό έδαφος αποτελεί μαζί με τη δασική βλάστηση, την πανίδα και το κλίμα, το οικοσύστημα που ονομάζεται δάσος.

Από την περιβαλλοντική ομάδα.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ

Το δάσος του Θεσπρωτικού είναι αποτέλεσμα αρκετών προσπαθειών αναδάσωσης οι οποίες ξεκίνησαν προπολεμικά (πριν το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο) και συνεχίστηκαν μέχρι το 1996 οπότε έγινε και η τελευταία αναδάσωση πάνω από το Κ.Υ Θεσπρωτικού και τις Εργατικές Κατοικίες. Έτσι φτάσαμε σήμερα στο σημείο το δάσος να καταλαμβάνει μία έκταση περίπου 800 στρ.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή.

Η πλαγιά πάνω από το Θεσπρωτικό ονομάζεται Κακή Ράχη. Το όνομά της πιθανόν οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τους χειμερινούς μήνες σημειώνονταν αρκετές πλημμύρες λόγω του όγκου των νερών τα οποία κατέβαιναν ορμητικά προς τον κάμπο και από την άλλη τους καλοκαιρινούς μήνες υπήρχε αρκετή ζέστη η οποία οφείλονταν στη σύσταση του εδάφους (πετρώδες έδαφος).

Πληροφορούμαστε ότι 180 χρόνια πριν από μας τα δυτικά βουνά της λεγόμενης Κακής Ράχης είχαν πολλές βελανιδιές, πουρνάρια και αειθαλής θάμνους. Η βλάστηση αυτήν πιθανόν καταστράφηκε από πυρκαγιές, υπερβόσκηση αλλά και υλοτόμηση για να καλυφθούν ανάγκες της εποχής.

Την ιδέα της αναδάσωσης την πρότεινε ο Προοδευτικός Σύλλογος <<Τα Λέλοβα >> το Μάιο του 1926. Σκοπός της αναδάσωσης είναι η προστασία της υγείας των κατοίκων.

Γι' αυτό αποφασίζεται να γίνει η αναδάσωση των κοινόχρηστων χώρων γύρω από την κωμόπολη <<δια παντός μέσου>>.

Στις 10 Γενάρη του 1938 ο τότε πρόεδρος Κωνσταντίνος Σιώρος και τα μέλη του συμβουλίου πήραν την απόφαση να δεντροφυτευτεί το τμήμα από το λάκκο του Σιώζη ως την κορυφή και προς το βόρειο μέρος. Τα δέντρα θα φυτεύονταν με προσωπική εργασία στην οποία θα συμμετείχαν και οι

μαθητές των σχολείων. Η προσπάθεια αυτή βραβεύτηκε με έπαινο από την Ακαδημία Αθηνών στις 29/12/1938. Δυστυχώς ο πόλεμος που ακολούθησε είχε σαν αποτέλεσμα την ολοκληρωτική καταστροφή.

Το φθινόπωρο του 1952 ο Δήμαρχος Θεσπρωτικού Αθανάσιος Καλδάνης ζήτησε την αναδάσωση του ίδιου τμήματος με επέκταση προς Βορρά και προς Νότο.

Από τον απολογισμό του έργου του Δημάρχου Ευστράτιου Ιωάννου πληροφορούμαστε ότι έγινε δεντροφύτευση στα τμήματα από το λάκκο Χούγλα ως τον Άγιο Αθανάσιο και από το λάκκο Πάτση ως τον Άγιο Γεώργιο. Σε συνεργασία με το Δασαρχείο το δάσος περιφράχτηκε με πασάλους και πλέγμα. Αφέθηκε μια ζώνη πλάτους 60 μέτρων με προληπτικό σκοπό την αποφυγή πυρκαγιάς. Έγινε διάλυση δρόμου για την πρόσβαση πυροσβεστικών οχημάτων.

Δεντροφυτεύσεις έγιναν κατά καιρούς και από άλλους Δημάρχους. Το 1994 έγινε δεντροφύτευση ενός ακόμη τμήματος από το Κέντρο Υγείας Θεσπρωτικού και πάνω. Τέλος το 1996 έγινε δεντροφύτευση πίσω από το χώρο των εργατικών κατοικιών. Την περίοδο αυτή (1994-1996) φυτεύτηκαν 5000 δεντράκια.

Δυστυχώς το δάσος δεν ξέφυγε από την καταστροφή. Το 2001 ένα τμήμα του κάηκε. Για την κατάσβεση της πυρκαγιάς πήραν μέρος όχι μόνο οχήματα της Π/Υ αλλά και πυροσβεστικά αεροπλάνα. Σήμερα το τμήμα αυτό χωρίζεται το δάσος σε δύο μέρη. Δεν έχει γίνει μέχρι τώρα κάποια προσπάθεια αναδάσωσης. Το δάσος προσπαθεί να αναγεννηθεί από μόνο του στο σημείο εκείνο αφού μικρά δέντρα έχουν κάνει την εμφάνισή τους.

Από την περιβαλλοντική ομάδα.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΡΩΤΟΥΝ

Πριν από κάθε προγραμματισμένη επίσκεψη στο σχολείο μας η κάθε ομάδα μαθητών συνέτασσε το δικό της ερωτηματολόγιο. Τις ερωτήσεις αυτές τις υποβάλαμε στους προσκεκλημένους μας. Στις πληροφορίες που πήραμε βασίστηκαν το κείμενο για το δάσος του Θεσπρωτικού και ένα μεγάλο μέρος των συμπερασμάτων μας.

Προσκαλέσαμε πρώτα τον κ .Κολιό Απόστολο, κάτοικο Θεσπρωτικού, στις 15/1/2013. Αφού μας έδωσε κάποιες γενικές πληροφορίες για το δάσος του Θεσπρωτικού στη συνέχεια τον ρωτήσαμε:

Ομάδα Α: Πώς ονομάζεται το μέρος όπου έγινε η δεντροφύτευση;

Απάντηση: Ονομάζεται Κακή Ράχη.

Ομάδα Β: Τι υπήρχε εκεί πριν τη δεντροφύτευση;

Απάντηση: Στην Κακή Ράχη υπήρχε δάσος αυτοφυές αποτελούμενο από βελανιδιές και πουρνάρια.

Πιθανόν κάποια μεγάλη φωτιά τα έκαψε. Η ζωή των κατοίκων μετά την καταστροφή έγινε αφόρητη κυρίως το καλοκαίρι.

Ομάδα Γ: Πότε έγινε η πρώτη δεντροφύτευση;

Απάντηση: Η πρώτη προσπάθεια έγινε το 1938 από τον τότε πρόεδρο Κωνσταντίνο Σιώρο.

Ομάδα Δ: Έχει πάρει ποτέ φωτιά το δάσος;

Απάντηση: Ναι, έχει πάρει. Τελευταία φορά ήταν το 2001.

Ομάδα Ε: Ποια είδη δέντρων υπάρχουν στο δάσος;

Απάντηση: Χαλέπιος πεύκη, κυπαρίσσια, θάμνοι και πόες.

Ομάδα Α: Για ποιους λόγους έγινε η δεντροφύτευση;

Απάντηση: Για να αποφευχθούν πλημμύρες και κατολισθήσεις, για το οξυγόνο και για ομορφιά.

Ομάδα Β: Τι γνωρίζετε για την πανίδα του δάσους;

Απάντηση: Στο δάσος ζουν διάφορα είδη πουλιών, ερπετά, αλεπούδες, ασβοί, κουνάβια, νυφίτσες, σκίουροι κ.α.

Ομάδα Γ: Έχουν γίνει άλλες προσπάθειες για δεντροφύτευση;

Απάντηση: Ναι, έχουν γίνει και άλλες αναδασώσεις από Δημάρχους και από το Δασαρχείο.

Ομάδα Δ: Το δάσος έχει κινδυνέψει και από κάτι άλλο εκτός από τις πυρκαγιές;

Απάντηση: Κινδύνεψε από την υπερβόσκηση γιατί κάποτε υπήρχαν πολλά και μεγάλα κοπάδια ζώων.

Ομάδα Ε: Έχουμε ακούσει για την τρύπα του Ρομπόκα. Τι γνωρίζετε εσείς γι' αυτό;

Απάντηση: Είναι μια μεγάλη τρύπα προς το Νότιο μέρος του δάσους όπου ζουν αγριοπερίστερα.

Στις 10/3/2013 επισκέφθηκε το σχολείο μας ύστερα από πρόσκληση ο υπάλληλος του Δασαρχείου και κάτοικος της περιοχής κ. Πνευματικός Γεώργιος. Απάντησε σε ερωτήσεις μας σχετικά με το δάσος αλλά και με τις αρμοδιότητες του Δασαρχείου.

Ομάδα Α: Ποιο είναι το αντικείμενο του Δασαρχείου;

Απάντηση: Δουλειά του Δασαρχείου είναι η φύλαξη του δάσους και η ανάπλασή του όπου χρειάζεται αναδάσωση.

Ομάδα Β: Πότε ιδρύθηκε σαν οργανισμός το Δασαρχείο;

Απάντηση: Με απόφαση του Ελληνικού Κράτους ιδρύεται ως οργανισμός το 1883.

Ομάδα Γ: Πόσοι υπάλληλοι εργάζονται στο νομό Πρέβεζας και ποιον τομέα ελέγχετε εσείς;

Απάντηση: Στο νομό Πρέβεζας εργάζονται 38 υπάλληλοι. Ο τομέας ευθύνης είναι η περιοχή του Δήμου Ζηρού.

Ομάδα Δ: Γίνεται παράνομη υλοτόμηση και ποιες είναι οι ποινές για τους παραβάτες;

Απάντηση: Τα τελευταία χρόνια δεν γίνεται παράνομη υλοτόμηση. Σε περίπτωση που συλληφθεί κάποιος για το αδίκημα αυτό τότε κατάσχονται τα εργαλεία, τα κομμένα ξύλα, αν υπάρχουν, και το μέσο με το οποίο θα γίνονταν η μεταφορά. Ακολουθεί μήνυση από το Δασαρχείο πράγμα που σημαίνει ότι ο παραβάτης θα περάσει και από δίκη.

Ομάδα Ε: Υπάρχει πιθανότητα να υλοτομηθεί το δάσος μας;

Απάντηση: Το συγκεκριμένο δάσος, όχι. Σε κάποια χρονικά διαστήματα γίνεται επιλογή κάποιων δέντρων τα οποία υλοτομούνται μετά από διαγωνισμό. Αυτό γίνεται με μοναδικό σκοπό την προστασία και τον καθαρισμό του δάσους.

Ομάδα Α: Πόση έκταση καταλαμβάνει το δάσος;

Απάντηση: Το δάσος καταλαμβάνει μια έκταση περίπου 800 στρεμμάτων.

Ομάδα Β: Ποια είδη δέντρων συναντάμε στο δάσος;

Απάντηση: Τα δέντρα που συναντάμε στο δάσος του Θεσπρωτικού είναι κυρίως δέντρα που προέρχονται από δεντροφύτευση όπως Χαλέπιος πεύκη και κυπαρίσσια. Υπάρχουν όμως και αυτοφυή ενδημικά που ανήκουν στη μακία βλάστηση όπως πόες (αγριολούλουδα, ασφάκες), θάμνοι (παλιούρια, πουρνάρια) αλλά και άλλα είδη δέντρων (κουτσουπιές, αγριοαχλαδιές, φιλικία κ.α.)

Ομάδα Γ: Μέχρι ποιο ύψος φτάνουν τα δέντρα;

Απάντηση: Τα ψηλότερα δέντρα φτάνουν μέχρι 7 μέτρα περίπου.

Ομάδα Δ: Γνωρίζετε ποιος είναι περίπου ο αριθμός των δέντρων που έχουν φυτευτεί;

Απάντηση: Αυτό δεν το γνωρίζω. Μόνο στις τελευταίες αναδασώσεις όμως φυτεύτηκαν περίπου 5000 δέντρα.

Ομάδα Ε: Πότε έγινε η τελευταία αναδάσωση;

Απάντηση: Η τελευταία αναδάσωση πραγματοποιήθηκε στο ύψωμα κοντά στις εργατικές κατοικίες το 1996. Είχε προηγηθεί μία ακόμη αναδάσωση πάνω από το Κ.Υ. Θεσπρωτικού το 1994.

Τέλος στις 19/4/2013 επισκέφθηκαν το σχολείο μας ο διοικητής και πυροσβέστες από το κλιμάκιο της Π/Υ Θεσπρωτικού. Η επίσκεψη αυτή περιλάμβανε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος έγινε η προβολή οπτικοακουστικού υλικού με θέμα τη δράση της Π/Υ. Οι περισσότερες απορίες μας είχαν καλυφθεί κι έτσι οι ερωτήσεις που υποβλήθηκαν ήταν λίγες.

Ερώτηση : Πόσο σημαντικός είναι ο δρόμος που διασχίζει το δάσος του Θεσπρωτικού;

Απάντηση: Είναι πολύ σημαντική η ύπαρξή του γιατί σε περίπτωση πυρκαγιάς τα οχήματα μπορούν να φθάσουν γρήγορα κοντά σε μια εστία φωτιάς. Επίσης λειτουργεί σαν αντιπυρική ζώνη.

Ερώτηση : Από πού τροφοδοτούνται με νερό τα οχήματα;

Απάντηση: Κατά μήκος του αγροτικού δρόμου που διασχίζει το δάσος υπάρχουν πυροσβεστικοί κρουνοί οπότε δεν χρειάζεται να απομακρυνθούν πολύ τα οχήματα.

Ερώτηση : Πολλές φορές οι πυροσβέστες κόβουν τα δέντρα. Γιατί γίνεται αυτό;

Απάντηση: Αυτό γίνεται σε περίπτωση πυρκαγιάς για να δημιουργηθούν αντιπυρικές ζώνες.

Ενημερωθήκαμε επίσης για τις στολές και τα εξαρτήματα που χρησιμοποιεί ένας πυροσβέστης (κράνος, γάντια, φιάλες οξυγόνου).

Στο δεύτερο μέρος παρακολουθήσαμε μια μικρή επίδειξη για τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η κατάσβεση μιας φωτιάς. Είδαμε από κοντά τα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν (φτυάρια, αξίνες, αλυσοπρίονα, σωλήνες σε διαφορετικά μεγέθη κ.α.)

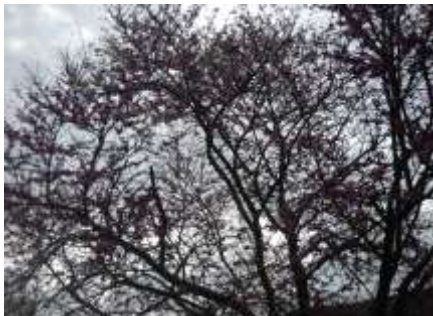
Από την περιβαλλοντική ομάδα

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ

Στις 10/4/2013 πραγματοποιήσαμε έναν περίπατο στο δάσος. Κατά το σχεδιασμό του προγράμματος είχαμε αποφασίσει να πραγματοποιήσουμε κι άλλους περιπάτους για να δούμε την εικόνα που παρουσιάζει το δάσος σε διαφορετικές εποχές. Ο καιρός όμως δεν μας το επέτρεψε.

Στον περίπατο αυτό μας συνόδευσε και ο κ. Πνευματικός Γεώργιος, υπάλληλος του Δασαρχείου.

Μας έδειξε από κοντά τα είδη της βλάστησης.

Τα δέντρα και τα φυτά ήταν όλα ανθισμένα και τα ξεχωρίζαμε με μεγάλη ευκολία. Μας έδειξε κάποια σημεία στα οποία το δάσος είναι πολύ πυκνό και μας τόνισε την ανάγκη να γίνεται τακτικός καθαρισμός του δάσους. Ρωτήσαμε τον κ. Πνευματικό αν γνωρίζει κάποια στοιχεία για το μέρος που

ονομάζεται τρύπα του Ρομπόκα. Μας απάντησε ότι μάλλον πρόκειται για ένα άνοιγμα το οποίο έχει σχέση με το παλιό Ρωμαϊκό υδραγωγείο της αρχαίας Νικόπολης. Εντοπίσαμε τα σημεία που υπάρχουν πυροσβεστικοί κρουνοί. Φωτογραφίσαμε ότι μας έκανε εντύπωση και συλλέξαμε φύλλα για τη δημιουργία φυτολογίου. Γυρίσαμε στο σχολείο με πολύ καλή διάθεση.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ Κ.Π.Ε. ΚΟΝΙΤΣΑΣ

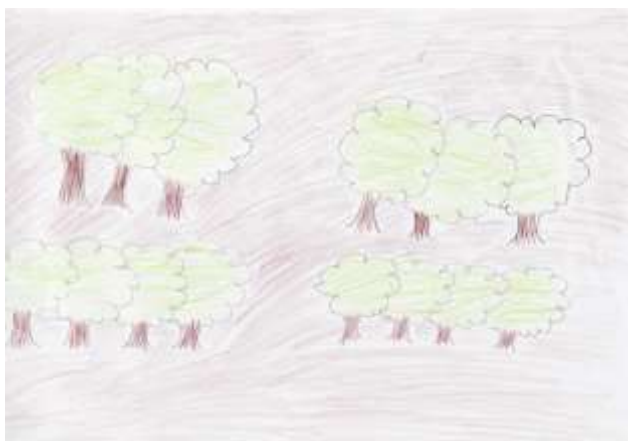
Τις δύο τελευταίες μέρες του Μαΐου επισκεφθήκαμε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας όπου και φιλοξενηθήκαμε στη Μαθητική Εστία.

Παρακολουθήσαμε το πρόγραμμα που οργάνωσε το Κ.Π.Ε. με τίτλο <<Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου>>. Γνωρίσαμε τα είδη βλάστησης που συναντάμε στο Σμόλικα και την Τύμφη από την παραποτάμια ως την αλπική ζώνη. Μάθαμε ότι η ποικιλία της πανίδας που υπάρχει στην περιοχή αυτή είναι από τις πιο πλούσιες στην Ευρώπη. Εκεί ζουν σπάνια είδη ζώων όπως το αγριοκάτσικο και η καφετιά αρκούδα αλλά και πολλά είδη πουλιών και σπάνιων αρπακτικών όπως ο χρυσαετός. Επισκεφθήκαμε τους ποταμούς Αώο και Βοϊδομάτη που με τα κρύα και καθαρά νερά τους διασχίζουν τα φαράγγια του Αώου και του Βίκου αντίστοιχα. Θαυμάσαμε τα πέτρινα γεφύρια που κατασκευάστηκαν του μεν Αώου το 1857 και του Βοϊδομάτη το 1835. Το τόξο στη γέφυρα του Αώου φτάνει τα 20μ. ύψος. Μετρήσαμε τη θερμοκρασία των νερών τους η οποία δεν ξεπερνούσε τους 9 βαθμούς. Τέλος μέσα σ' αυτό το πανέμορφο και καταπράσινο τοπίο παίξαμε το παιχνίδι του κρυμμένου θησαυρού και μάθαμε πώς να υπολογίζουμε την ηλικία ενός δέντρου.

Η επίσκεψη στο Κ.Π.Ε. Κόνιτσας μας γέμισε με καινούριες εμπειρίες και φύγαμε με τις καλύτερες εντυπώσεις.

ΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΜΑΣ

Ο φίλος μας το δάσος

Στο βουνό, στο βουνό
Κακή Ράχη το λέω εγώ,
ένα δάσος είναι εκεί
που προστατεύει την περιοχή

από δεντροφύτευση έχει γίνει
και για χρόνια έχει μείνει
ζώα υπάρχουν αρκετά
σκιουράκια, αλεπούδες και πουλιά.

Κυπαρίσσια και πεύκα ψηλά
που χάνεσαι για τα καλά
μα και δυο τρύπες φοβερές
του «Λάβρου» και του «Ρομπόκα» οι τρομερές!!

Το δάσος μας είναι καλό
και πρέπει να το προσέχουμε απ' το κακό
καπνό αν δούμε..... το δασάρχη καλούμε!!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέσα από την ενασχόλησή μας με το συγκεκριμένο πρόγραμμα ήρθαμε σε πιο άμεση επαφή γενικότερα με το δάσος και ειδικότερα με το δάσος της περιοχής μας. Έτσι προχωρήσαμε στα παρακάτω συμπεράσματα:

Μας προστατεύει από τις πλημμύρες και τις κατολισθήσεις, προσφέρει ένα πολύτιμο αγαθό για τη ζωή, το οξυγόνο, προσφέρει δροσιά το καλοκαίρι, μειώνει το θόρυβο, προσφέρει τροφή και κατοικία σε πολλά ζώα, ομορφαίνει το χώρο και σας ξεκουράζει.

Γι' αυτό φροντίζουμε το δάσος. Δεν πετάμε σκουπίδια, δεν ανάβουμε φωτιές, δεν κόβουμε δέντρα. Το προστατεύουμε από τα κοπάδια και την παράνομη υλοτομία.

Προστατεύοντας το δάσος μας βελτιώνουμε και την ποιότητα της ζωής μας. Έτσι μπορούμε κι εμείς να προτείνουμε στους μεγαλύτερους κατοίκους αλλά και τους φορείς της περιοχής να προχωρήσουμε στην αναδάσωση του καμμένου μέρους. Να δημιουργηθούν χώροι αναψυχής ώστε να μπορούμε να το επισκεπτόμαστε μόνοι μας ή με τις οικογένειές μας. Να ανοιχτούν μονοπάτια ώστε να κάνουμε βόλτα με τα πόδια ή τα ποδήλατά μας. Να τοποθετηθούν ενημερωτικές πινακίδες για όλα τα είδη που φιλοξενούνται σ' αυτό καθώς και κάδοι απορριμμάτων για την καθαριότητα.

Η απομάκρυνση μας από τη φύση και ο σημερινός τρόπος ζωής έχει ως αποτέλεσμα την άγνοια και τη δημιουργία παρανοήσεων. Τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης προωθούν μέσα από τη βιωματική μάθηση την διεύρυνση της γνώσης, την ενεργοποίηση των αισθήσεων, την ανάπτυξη της συνεργασίας και επικοινωνίας αλλά και την ευαισθητοποίηση των παιδιών για την προστασία της φύσης.

« Πρέπει η αφυπνισμένη μας συνείδηση να εκπροσωπήσει και να εκφράσει τη φωνή του δέντρου που καίγεται, του ζώου που εξαφανίζεται, της θάλασσας που μολύνεται, του φωτός που πάνω από την πόλη μας παύει να είναι φως. Η φωνή των συντρόφων μας δηλαδή σ' αυτή τη ζωή ».

N.Βρεττάκος

Την περιβαλλοντική ομάδα αποτέλεσαν οι μαθητές:

ΤΑΞΗ Ε΄:

Γιώτης Σταύρος, Γράβος Στέφανος, Δήμου Ελένη, Δρόσου Λαμπρινή, Ζενέτος Άγγελος, Ζενέτου Δήμητρα, Καραγιάννης Σωτήριος, Καραμέτση Ιωάννα, Κατσάνου Ελπίδα, Μποντέτσι Χρήστο, Οικονόμου Ελπίδα, Πανούσης Χρήστος, Παφίλας Γιώργος, Τσιάτσου Ιουλία, Χόντζα Μέγκυ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Καραγιάννης Ευάγγελος

ΤΑΞΗ ΣΤ΄:

Αποστόλου Αλεξάνδρα, Δήμος Ιωάννης, Δρόσου Κλεοπάτρα, Ζήσης Βασίλειος, Ζήσης Θωμάς, Καπρέτσου Ελευθερία, Κόκκαλη Χρυσάνθη, Κολιός Απόστολος, Μπεράι Ανθή, Ντζαντζάι Ρομίλντα, Πάνου Ελένη, Πάντου Αναστασία, Παπαθανασίου Κωνσταντίνος, Παπαθανασίου Νικόλαος, Παυλίδη Παναγιώτα, Σωτηρίου Βάγια, Τζίμας Κωνσταντίνος, Υφαντής Γρηγόριος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Κολοβός Σωτήριος

